

Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven aan de Nijverheidsweg-Zuid te Domburg (gemeente Veere)

Walcherse Archeologische Dienst

Colofon

Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven aan de Nijverheidsweg-Zuid te Domburg (gemeente Veere)

Walcherse Archeologische Rapporten volgnummer
WAD-Projectcode VEDO_019_001

Auteur
B.H.F.M. Meijlink

Afbeeldingen
WAD tenzij anders vermeld

Status autorisatie bevoegd gezag: ja
Uitvoering conform KNA 4.1 en onder certificaat ERA-017-009

Uitgegeven door
Walcherse Archeologische Dienst
Postbus 70
4330 AB Middelburg
Tel: 0118-67 88 03
Fax: 0118-62 80 94
e-mail: b.meijlink@middelburg.nl

ISBN: 978-90-78877- -

Domburg, 2019

Omslag
Aanleg proefsleuf Werkput 1, top veen zichtbaar

© Walcherse Archeologische Dienst, juli 2019

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De WAD aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoud

Administratieve gegevens	3
Samenvatting	4
1 Inleiding	5
2 Geologie en bodem	9
3 Overzicht bekende gegevens (bureauonderzoek)	11
4 Resultaten archeologisch veldonderzoek	13
5 Uitwerking vondstmateriaal	17
6 Conclusies, waardestelling en selectieadvies	18
Lijst afbeeldingen en tabellen	22
Literatuur	23
Bijlage 1 Sporenlijst	

Administratieve gegevens

Soort onderzoek:	Inventariserend Onderzoek met Proefsleuven (IVO-p)
Provincie:	Zeeland
Gemeente:	Veere
Plaats:	Domburg
Toponiem:	Nijverheidsweg-Zuid IVO-P
Centrumcoörd. onderzoeksgebied:	X: 23782 / Y: 398405
Uitvoeringsperiode veldonderzoek	26 en 27 maart 2019
PvE & PvA nummer	VEDO_19_001 PvE en VEDO_019_001 PvA
Oppervlakte plangebied:	ca. 2.600 m ²
Oppervlakte onderzoeksgebied:	ca. 2.600 m ²
Kadastrale gegevens:	DBG03F851
Kaartblad:	65A
Archis vooronderzoek:	4613422100 (bureauonderzoek en boringen)
Archis zaaknr:	4681739100
Opdrachtgever:	Veere Contactpersoon: R. Scheffer/ S. de Haan Afdeling RO Postbus 1000 4357 ZV Domburg 0118-555444
Uitvoerder	Walcherse Archeologische Dienst
Bevoegd gezag:	Gemeente Namens deze: B.H.F.M. Meijlink Walcherse Archeologische Dienst (WAD) Postbus 6000 4330 LA Middelburg e-mail: b.meijlink@middelburg.nl
Beheer en plaats van documentatie & Beheer en plaats van vondsten:	Zeeuws Archeologisch Depot (ZAD) Erfgoed Zeeland Looiserssingel 2, 4331 NK Middelburg Postbus 49, 4330 AA Middelburg Beheerder: dhr. J.J.H. van den Berg Tel.: 0118-670618; fax: 0118-670880 e-mail: jjh.vanden.berg@scez.nl
Complextype :	geen; agrarisch (slootspoor) late middeleeuwen / Nieuwe tijd A
Autorisatie:	Drs. B. Silkens Senior archeoloog WAD
Datum verschijnen rapport	juli 2019
ISBN-nummer	978-90-78877- -

Samenvatting

Ter hoogte van de huidige parkeerplaats aan de Nijverheidsweg-Zuid plant de gemeente een ontwikkeling ten behoeve van nieuwbouw. Volgens de regels van het bestemmingsplan heeft voorafgaand archeologisch verkennend en waarderend onderzoek plaats gevonden. Op basis van het vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en een verkennend booronderzoek heeft de WAD een gespecificeerd verwachtingsmodel voor het plangebied Nijverheidsweg-Zuid te Domburg opgesteld.

Het gespecificeerde verwachtingsmodel betreft een middelhoge verwachting op de aanwezigheid van archeologische resten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd in de top van het onderliggende Hollandveen en in de hierop gelegen kleiige slufteerlaag. De verwachting ligt bij Domburg iets hoger, omdat hier ook het tempelcomplex gewijd aan Nehalennia met mogelijk ook een omliggende havenplaats heeft gelegen. Zowel de top van het Hollandveen als de Slufteerlaag zijn intact gebleven, waarmee de kans op bewaard gebleven sporen en vondsten uit de genoemde perioden aanwezig is.

Naast de hierboven vermelde archeologische verwachting op bewoningsresten of resten van landschapsgebruik uit de ijzertijd en de Romeinse tijd rust er op basis van het bureauonderzoek en het booronderzoek een lage verwachting op resten uit de middeleeuwen of de Nieuwe Tijd in het onderzoeksgebied.

Teneinde dit verwachtingsmodel te toetsen heeft de WAD een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Bij dit onderzoek zijn ter hoogte van de slufteerlaag en de top van het Hollandveen met een vooropgestelde middelhoge verwachtingswaarde geen archeologische vondsten en sporen gevonden. Er zijn daarmee geen aanwijzingen gevonden dat in het onderzoeksgebied van Nijverheidsweg-Zuid een archeologische vindplaats uit de ijzertijd en de Romeinse tijd aanwezig is.

In overeenstemming met de lage verwachting op archeologische resten uit de middeleeuwen en de Nieuwe tijd is in de proefsleuven alleen het spoor van een gedempte sloot, ingegraven door het Laagpakket van Walcheren, gevonden (S1). Het spoor vertegenwoordigt een vindplaats met lage waarde.

De conclusie is, dat in de proefsleuven geen aanwijzingen zijn gevonden die wijzen in de richting van een behoudenswaardige vindplaats binnen de contouren van het plangebied Nijverheidsweg-Zuid.

De aanbeveling is om de dubbelbestemming archeologie in het nieuwe bestemmingsplan te laten vervallen. Toekomstige graafwerkzaamheden binnen het plangebied worden vrijgesteld van archeologisch onderzoek.

1. Inleiding

1.1 Beschrijving van de onderzoeksopdracht

Het onderzoek heeft plaats gevonden in het kader van de plannen van de gemeente Veere voor de ontwikkeling van het plangebied. Volgens het Walchers archeologiebeleid en het bestemmingsplan dient de ontwikkeling vooraf te worden gegaan door een verkennend archeologisch onderzoek.

Het plangebied ligt aan de Nijverheidsweg en is momenteel ingericht als parkeerterrein (zie Fig. 1). Op het parkeerterrein is woningbouw gepland.

Tijdens het inventariserend veldonderzoek in de vorm van boringen is ter hoogte van de parkeerplaats een intacte veenlaag (Hollandveen) met veraarde top en ook een dunne slufterlaag aangetoond. Dit waren looppniveaus in de ijzertijd en de Romeinse tijd. De top van het veen ligt in de regel op een wat grotere diepte. Hier is dat tussen 1,40 m en 1,75 m onder maaiveld. De kans is klein dat eventueel aanwezige resten door de bouw van de woningen worden bedreigd. Desondanks heeft de gemeente aangegeven dat zij liever de dubbelbestemming archeologie van het terrein ziet vervallen.

Het is in dit geval standaard Walcherse strategie om de locaties waar intact veen wordt aangeboord, ook door middel van proefsleuven nader te onderzoeken. Als in de proefsleuven archeologische resten in de top van het veen worden gevonden, kan alsnog worden bekeken of men kiest voor een opgraving of voor de handhaving van de dubbelbestemming archeologie.

Voor het proefsleuvenonderzoek heeft B. Meijlink een programma van eisen (VEDO_0019_001 PvE) en een plan van aanpak (VEDO_0019-001 PvA) opgesteld.

Het gespecificeerde verwachtingsmodel betreft een middelhoge verwachting op de aanwezigheid van archeologische resten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd in de top van het onderliggende Hollandveen en in de hierop gelegen kleiige slufterlaag. De verwachting ligt bij Domburg iets hoger, omdat hier ook het tempelcomplex gewijd aan Nehalennia met mogelijk ook een omliggende havenplaats heeft gelegen. Zowel de top van het Hollandveen als de slufterlaag zijn intact gebleven, waarmee de kans op bewaard gebleven sporen en vondsten uit de genoemde

perioden aanwezig is.

Naast de hierboven vermelde archeologische verwachting op bewoningsresten of resten van landschapsgebruik uit de ijzertijd en de Romeinse tijd rust er op basis van het bureauonderzoek en het booronderzoek lage verwachting op resten uit de middeleeuwen en de Nieuwe Tijd in het onderzoeksgebied.

De vraagstelling van dit proefsleuvenonderzoek betreft dan ook uitsluitend het onderzoek naar de eventuele aanwezigheid van archeologische resten (sporen en vondsten) uit de ijzertijd en de Romeinse tijd in de genoemde niveaus. Daarnaast geldt de vraagstelling hoe een eventueel aanwezige vindplaats volgens de KNA (Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie) moet worden gewaardeerd.

Het onderzoeksgebied bevindt zich tevens in een zone met een verhoogd risico op de aanwezigheid in de ondergrond van ongesprongen conventionele explosieven (OCE). Om die reden heeft het proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden onder begeleiding van OCE-deskundigen van het bedrijf BODAC en met een beveiligde kraan van hetzelfde bedrijf. Tijdens het onderzoek zijn geen explosieven gevonden.

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt aan de westkant van de historische kom van Domburg aan de Nijverheidsweg (zie fig. 1).

1.3 Huidig gebruik en toekomstig gebruik

Het onderzoeksgebied Nijverheidsweg-Zuid is momenteel in gebruik als parkeerterrein en zal in de nabije toekomst voor woningbouw worden ingericht.

1.4 Doel van het onderzoek

Het doel van het proefsleuvenonderzoek is om te onderzoeken of in het plangebied archeologische resten aanwezig zijn die behoudenswaardig zijn. De eventuele archeologische resten worden verwacht in de dieper gelegen top van het Hollandveenpakket en de daarop liggende slufterlaag.

Beide niveaus liggen op grotere diepte en lijken door de nieuwbouwplannen niet bedreigd. Desondanks is het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd met als

uiteindelijk doel de dubbelbstemming archeologie in het nieuw op te stellen bestemmingsplan voor dit gebied te laten vervallen. Op deze manier gelden er voor de kopers en gebruikers van de gronden geen restricties meer op het gebied van archeologie.

1.5 Onderzoeksvragen

Specifiek gelden de volgende onderzoeksvragen:

- *Zijn in de ondergrond ter hoogte van de onderscheiden verwachtingsniveaus archeologische sporen en vondsten aanwezig? Zo ja, welke sporen, structuren en vondsten zijn dit?*
- *Hoe kunnen de sporen, structuren en vondsten worden geïnterpreteerd en gedateerd?*
- *Is er daarnaast verder nog sprake van stratigrafisch te onderscheiden fenomenen?*
- *Is een fasering tussen verschillende sporen, structuren en vondsten aan te brengen en hoe luidt deze?*
- *Wat is de mate van conservering van de sporen, structuren en vondsten?*

1.6 Vragen tbv waardering en vervolgstappen

Ten behoeve van het selectieadvies:

- *Wat is de waardering (volgens de waarderingstabel KNA versie 4.1 VS06) van de vindplaatsen?*
- *Welke vervolgstappen worden geadviseerd?*

1.7 Werkwijze

In eerste instantie is op basis van het bureau- en het booronderzoek een strategie bepaald. Hierop is een programma van eisen inclusief verwachting, vraagstelling en doelstelling opgesteld. Voor het onderzoek is dan ook een plan van aanpak opgesteld.

Conform KNA, de bijbehorende leidraden en de Provinciale richtlijnen hadden de geplande proefsleuven een dekkingsgraad van 7,5% van het oppervlak van het onderzoeksgebied. Dit is verdeeld over drie proefsleuven van 4 meter breedte en 17 meter lengte (zie puttenplan figuur 1 en 2). Uiteindelijk zijn de proefsleuven een weinig anders aangelegd dan in het PvE en het PvA is gesteld. De contouren zijn hier en daar wat kleiner. Dit is veroorzaakt door de situatie in het veld. Om veiligheidsredenen is op de eerste dag halverwege werkput 2 gestopt, zodat er nog tijd overbleef om dit deel van de put weer dicht

te gooien. Op die manier is het gevaar weg genomen dat iemand in de avondlijke uren in de put zou vallen. Bij het oppikken op de volgende ochtend van de tweede helft van de put is een strookje onopgegraven gebleven. Werkput 3 is kleiner aangelegd, vanwege de aanwezigheid van betonnen putjes en van drains.

Zoals gezegd vond het veldwerk plaats met een beveiligde kraan en onder begeleiding van OCE-deskundigen van bureau BODAC. Zij onderzochten met detector steeds de aan te leggen putten, gaven dan tot 30 cm diepte groen licht, waarop een 30 cm dikke laag weggegraven kon worden. Zo is telkens laagsgewijs verdiept tot het bereiken van het gewenst archeologisch niveau. Er is geen verdacht materiaal gevonden.

Bij aanvang (conform het PvE en PvA) is uitgegaan van twee onderzoeksvlakken: één in de top van de slufferlaag en één in de top van het Hollandveen. Tijdens het veldwerk bleek de slufferlaag niet overal aanwezig en daar, waar deze wel aanwezig was, was hij zonder sporen en vondsten. Er is daarom niet apart een onderzoeksvlak in de slufferlaag aangelegd, maar meteen verdiept naar de top van het Hollandveen. Op dit niveau is het eerste vlak gedocumenteerd.

Op een slootspoor na zijn geen archeologische vondsten en sporen gevonden. Registratie van sporen heeft daarom niet plaatsgevonden. Wel zijn van elke proefsleuf profielopnames gemaakt.

Registratie van de putten en (de sporen in) het vlak is gebeurd door middel van fotografie, GPS meting. Profielopnames gebeurden met tekening op schaal.

Ten behoeve van het archeologisch onderzoek zijn door de Walcherse Archeologische Dienst de volgende bronnen geraadpleegd:

Adressen (al dan niet digitaal)

- ARCHIS (AMK, IKAW, omg en wng)
- Nedbrowser gemeente Veere (topografie, kadastragegevens en luchtfoto's)
- Geoweb/CHS (Provincie Zeeland) (historische kaarten, luchtfoto's)
- Luchtfotografische documentatie 1974 (Erfgoed Zeeland)
- Zeeuws Archief (historische kaarten, foto's, bouwtekeningen, kadastrale minuut)
- Zeeuws Archeologisch Archief
- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)

Oude kaarten

- Jacob van Deventer (1550)
- Kaart van Domburg door C. Goliath (1648)
- Visscher-Romankaart (1650)
- Topografische Kaart van de Hattinga's (1750)
- Kadastrale kaart van Walcheren (Kuijper 1852)
- Kadastrale kaart van Walcheren (1875)
- Bonnebladen (1926)

Aardwetenschappelijke kaarten

- Rijks Geologische Dienst (RGD). Geologische kaart van Nederland 1:50.000, Blad Walcheren, Haarlem: 1972, Tweede druk 1997.
- RGD. Toelichtingen bij de Geologische kaart van Nederland 1:50.000, Blad Walcheren, Haarlem: 1972, Tweede druk 1997.
- RGD. Paleogeografische kaarten van Zeeland, Holocene, 1:500000, Haarlem: 1996.
- RGD. Geologische kaarten van Zeeland, Holocene, 1:250000, Haarlem: 1996.
- Bennema, Ir. J. en Dr. Ir. K. van der Meer. De Bodemkartering van Nederland, deel XII, De Bodemkartering van Walcheren. Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, Directie van de Landbouw, Stichting voor Bodemkartering, 's-Gravenhage: 1952.

Voornaamste literatuur: zie literatuurlijst achteraan.

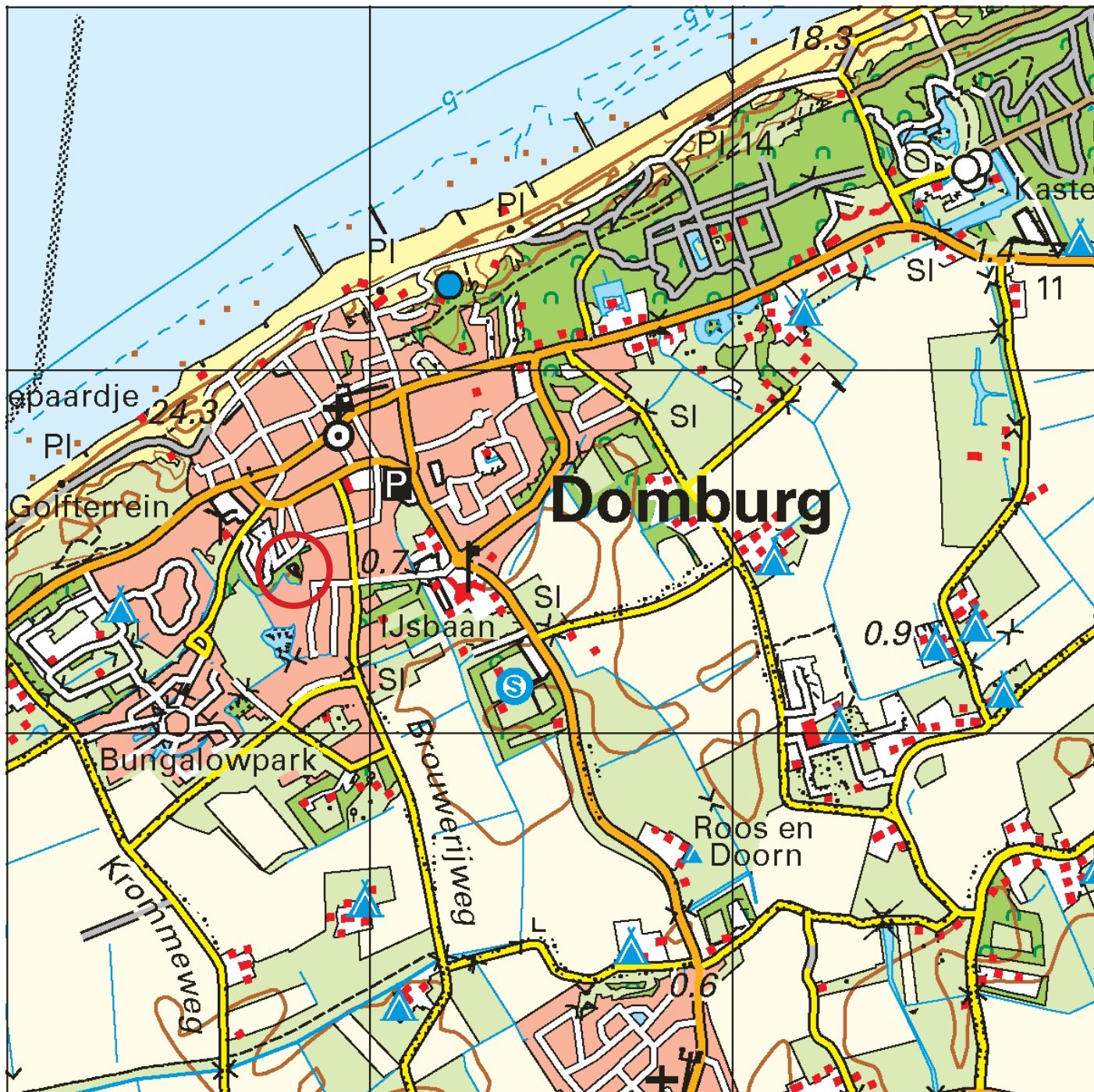

Fig. 1 Het plangebied op de topografische kaart (rood omcirkeld).

Fig. 2 Het onderzoeksgebied is donkerblauw omkaderd weergegeven, de geplande proefsleuven in oranje.

2. Geologie en bodem

Voor de geplande werkzaamheden is binnen het plangebied de kans op het raken van intacte Pleistocene bodems onbestaande. Deze bevinden zich op een diepte van 25-30 m -NAP.

Op de bodemkaart van Bennema en van der Meer staat aangegeven dat het gebied zich grotendeels onder duinzand bevindt (fig. 3). Afzonderlijke kreekafzettingen geeft de kaart in dit deel van walcheren niet aan. In het zuidelijke deel, ter hoogte van de parkeerplaats is een zone aangegeven met intacte poelgronden.

In deze poelgronden bestaat de kans op intact Hollandveen. In de top van een intact veenpakket is de kans op resten van bewoning uit de IJzertijd en de Romeinse tijd aanwezig. Op veel plaatsen op Walcheren is het veen echter grootschalig ontgonnen voor zoutwinning tijdens de Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Eventuele resten in de top van het veen zullen in dat geval verdwenen zijn. De kans dat dit ook hier het geval is, is bestaande. De bodemkaart van Bennema geeft alvast aan dat dit hier niet het geval is. In het noorden van Walcheren heeft minder moertering plaats gevonden

De ondergrond inclusief kreekafzettingen aan de Nijverheidsweg is op de geologische kaart wel in beeld gebracht (fig. 4). Hier is te zien dat het gebied

Fig. 3 Bodemkaart van Bennema & Van der Meer 1952; de gele en lichtbruine tinten geven kreekafzettingen, de donkerbruine en donkerbruin-groene tinten kom- of poelafzettingen. Het plangebied is blauw omkaderd, het onderzoeksgebied rood. Bron: Bennema en Van der Meer 1952, bewerking WAD

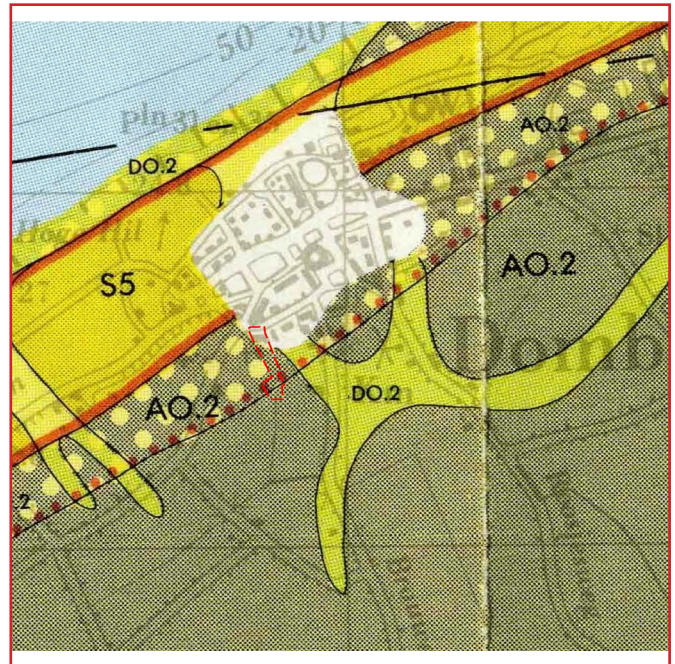

Fig. 4 Het plangebied (rood omkaderd) op de geologische kaart van Nederland. Het noordelijke deel van het gebied wordt van noordwest naar zuidoost doorsneden door een brede kreek (DO.2), het zuidelijke deel ligt in een poelgebied (AO.2)

grenst aan de westzijde van een brede kreekkrug (DO.2) die vanaf de kust naar het binnenland loopt. De kreekkrug doorsnijdt het noordelijke deel van het plangebied van noordwest naar zuidoost. Het zuidelijke deel van het plangebied, dat grotendeels samenvalt met de parkeerplaats, valt in een poelgebied met Afzettingen van Duinkerke II op afzettingen van Calais (AO.2).

Kaart	Code	Omschrijving
Pleistoceen		25/30m - NAP
Bodemkaart NL		Bebouwd (Nijverheidsweg)
Bodemkaart NL	Mn25C	Kalkarme poldervaaggronden; zware zavel, profielverloop 5 (parkeerplaats)
Geologische kaart	DO.2	Afzettingen van Duinkerke II
Geologische kaart	AO.2	Afzettingen van Duinkerke II op Hollandveen op afzettingen van Calais (parkeerplaats)
Bennema & vd Meer	Dv2	Iets slibhoudende vervlogen duinzandgrond (Nijverheidsweg)
Bennema & vd Meer	MoP11	Lage oude poelgrond (parkeerplaats)
Geomorfologie		niet geclassificeerd (Nijverheidsweg)
Geomorfologie	2M72	Vlakte van getij-afzettingen (parkeerplaats)

Tabel 1 Overzichtstabel met de classificatie van het onderzoeksgebied op verschillende geologische en bodemkundige kaarten

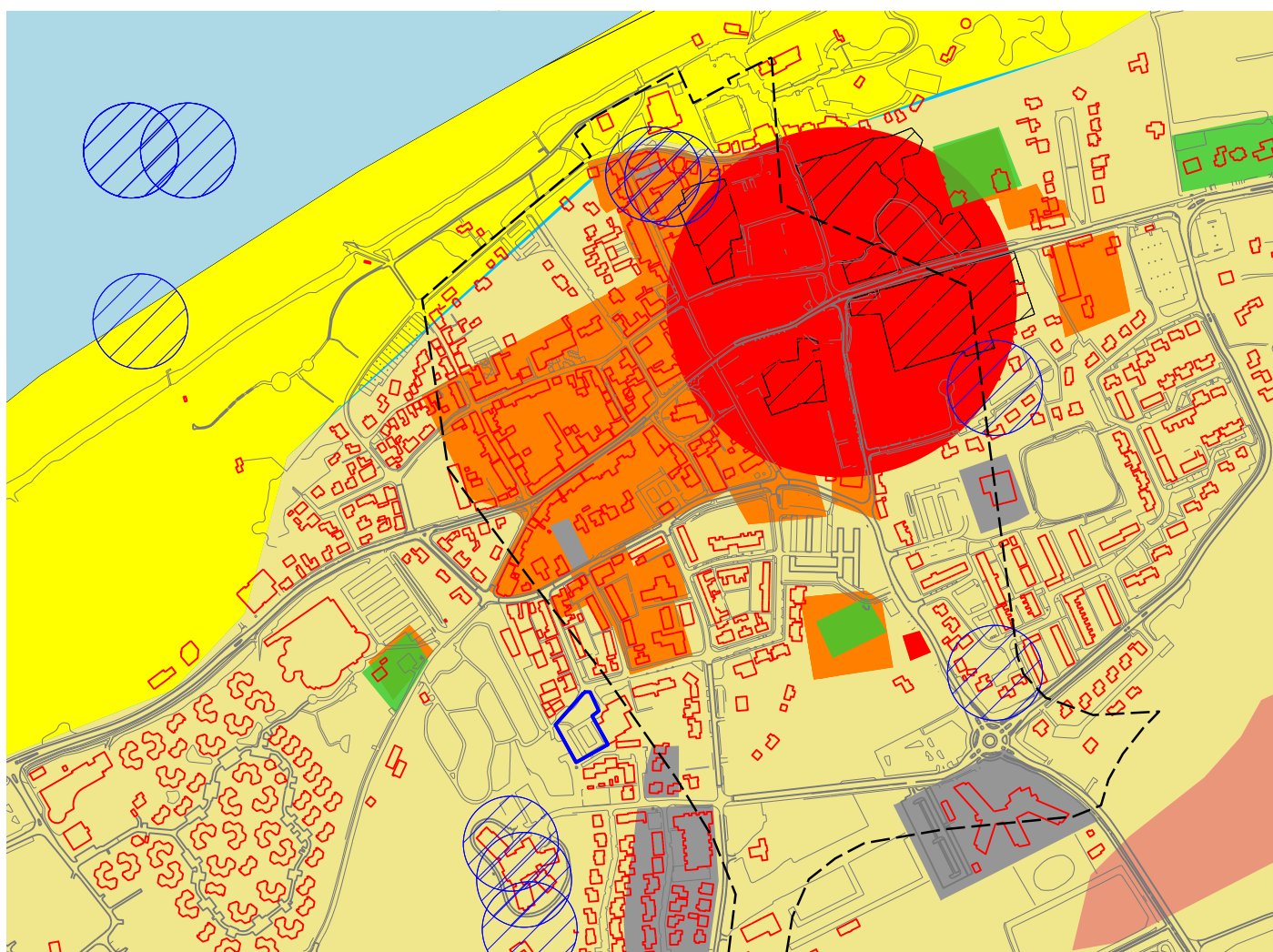

Fig. 5 Het onderzoeksgebied met gegevens uit de Walcherse verwachtingskaart 2016.

Het plangebied is blauw omlijnd aangegeven. De vroegmiddeleeuwse ringwalburg heeft een zeer hoge archeologische waarde (rood). Delen ervan zijn rijksbeschermd (arcering), de historische kern van Domburg heeft een hoge archeologische verwachting (oranje), in groen zijn bekende historische locaties aangeduid, archeologische waarnemingen staan blauw omcirkeld weergegeven. De krekens zijn roze aangeduid en de poelgebieden licht geel. Het duinengebied is geel gemarkeerd, al onderzochte gebieden grijs.

3. Overzicht bekende gegevens (voor onderzoek)

3.1 Onderzoeksgeschiedenis

Voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek heeft de WAD volgens de AMZ-cyclus (Archeologische MonumentenZorg-cyclus) een bureau- en een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is gerapporteerd in B. Silkens, 2018, *Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Nijverheidsweg te Domburg, gemeente Veere*, Walcherse Archeologische Briefrapporten 20. Onderwerp van deze onderzoeken was zowel het bedrijventerreintje aan de Nijverheidsweg (Nijverheidsweg-Noord) als het parkeerterrein (Nijverheidsweg-Zuid).

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek en het booronderzoek kon het deelgebied Nijverheidsweg-Noord al worden vrijgegeven.

Met betrekking tot het deelgebied Nijverheidsweg-Zuid bleef een middelhoge archeologische verwachtingswaarde overeind op basis van het aantreffen van een intacte top van het dieper gelegen Hollandveen en een dunne slufferlaag bovenop de top van het veen. Dit waren loopniveaus in de ijzertijd en de Romeinse tijd. De Romeinse geschiedenis van Domburg met de aanwezigheid van de tempel van Nehalennia geeft deze verwachting extra waarde, evenals de recente vondst van resten uit de Romeinse tijd in proefsleuven ter hoogte van het Singelgebied van Domburg (Meijlink 2018).

De top van het veen ligt in de regel op een wat grotere diepte. Hier is dat tussen 1,40 m en 1,75 m onder maaiveld. Hier is een nader onderzoek in de vorm van proefsleuven geadviseerd.

Het bureau- en booronderzoek resulteerden in een lage verwachting voor resten uit de middeleeuwen en de Nieuwe tijd.

3.2 Bekende archeologische waarden

Walcherse Archeologische Verwachtings- en beleidsadvieskaart

Deze kaarten zijn opgesteld op basis van ondermeer de gedetailleerde bodemkaart van Bennema en Van der Meer en geven een aanscherping van de *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden* (IKAW) (fig. 5). Het plangebied is hier aangeduid als een zone met middelhoge archeologische verwachting. Hier geldt dat bij bodemingrepen dieper dan 40 cm met een oppervlaktemaat groter dan 500 m² voorafgaand archeologisch onderzoek moet plaatsvinden.

In de landelijke database Archis 3 zijn verschillende onderzoeken en vondstmeldingen rond het plangebied bekend. Zij betreffen vooral middeleeuwse resten (fig. 6; Silkens 2018).

3.3 Bekende historische waarden

Historische kaarten & luchtfoto's

Op basis van de projectie van de huidige topografie op de kaart van de gebroeders Hattinga (ca. 1750) kon worden vastgesteld dat het plangebied zich buiten het bebouwde gebied van Domburg bevindt (Silkens 2018, 10). Op de veel gedetailleerdere kaart van Goliat uit 1648 is te zien dat er zich in deze zone tuinen, boomgaarden en akkers bevinden die vallen binnen het zgn Gasthuisblock (Silkens 2018, 10). Het gasthuis van Domburg bevond zich aan de oostzijde van de stad.

Tot het midden van de 20e eeuw is het terrein onbebouwd gebleven. Op luchtfoto's uit 1959 is

Kaart/luchtfoto	Periode	Indicator	Opmerkingen
Van Deventer	1550	nee	niet beschikbaar
Goliat	1648	ja	akker/weiland, specifiek perceelsloot zie S1); Gasthuis block
Hattinga	1750	nee	akker/weiland, perceelssloten
Kadasterkaart	1832	nee	akker/weiland, perceelssloten
Bonnebladen	1910	nee	akker/weiland, perceelssloten
Luchtfoto	1959	ja	Noordzijde Nijverheidsweg, bebouwing langs Singel en W-zijde Nijverheidsweg; weiland (parkeerplaats)
Luchtfoto	1974	ja	Nijverheidsweg; alle bebouwing aanwezig; weiland (parkeerplaats)

Tabel 2 Overzichtstabel met notering van indicaties ter plaatse van het onderzoeksgebied op verschillende oude kaarten

te zien dat er langs de Singel enkele gebouwen verschijnen en dat het noordelijk deel van de Nijverheidsweg is aangelegd (Silkens 2018, 11). Enkel aan de westzijde van de weg zijn al gebouwen zichtbaar. Het zuidelijk deel van de Nijverheidsweg wordt nog ingenomen door akkers of weiland en wat mogelijk moestuinen zijn. De ruimte van de huidige parkeerplaats is in twee delen opgedeeld. Op het noordelijke deel zijn een aantal niet te onderscheiden elementen aanwezig. De zuidzijde van het terrein is nog in gebruik als weiland.

3.4 Verstoringen

Grootschalige verstoringen hebben we op basis van het geraadpleegde historische materiaal niet kunnen vaststellen. Aan de noordzijde van de parkeerplaats zijn kleinere verstoringen te verwachten die samenvallen met de bebouwing die op de luchtfoto uit 1959 is te zien (Silkens 2018, 11).

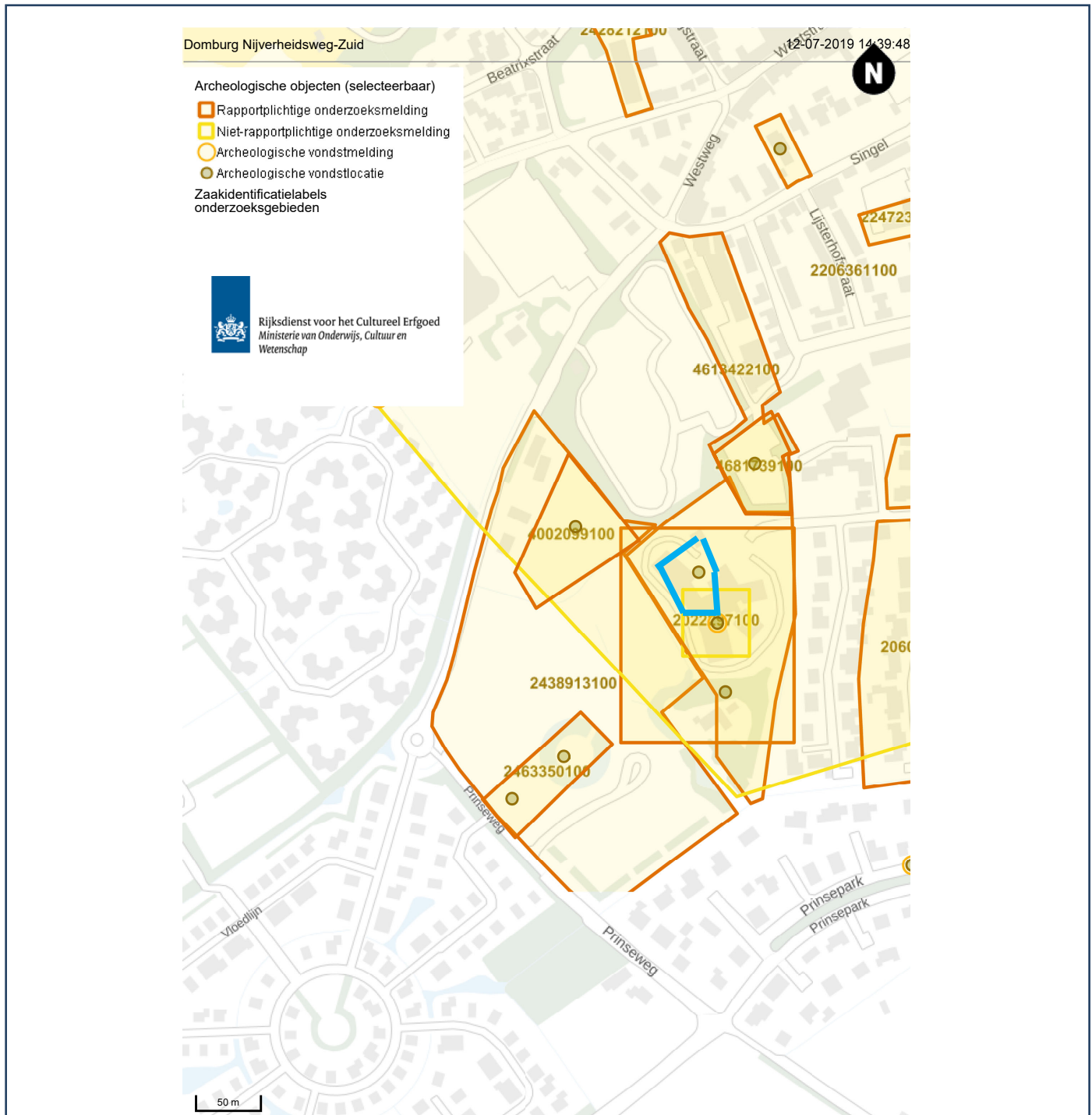

Fig. 6 Het onderzoeksgebied (lichtblauw) met gegevens uit ARCHIS 3. Bron: ARCHIS III

4. Resultaten archeologisch veldonderzoek

4.1 Inleiding en methode

Op dinsdag 26 maart en 27 maart 2019 heeft de WAD een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd ter hoogte van het plangebied Nijverheidsweg-Zuid te Domburg. Het plangebied was op dat moment nog een parkeerplaats. Tijdens het verkennende booronderzoek is op deze locatie een intact pakket van Hollandveen en een afdekkend kleiig slufterlaagje vastgesteld.

Het is in dit geval standaard Walcherse strategie om de locaties, waar intact veen wordt aangeboord, ook door middel van proefsleuven nader te onderzoeken. Als in de proefsleuven archeologische resten in de top van het veen worden gevonden, kan alsnog worden bekeken of men kiest voor een opgraving of voor de handhaving van de dubbelbestemming archeologie.

Het proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd op basis van het programma van eisen (VEDO_0019_001 PvE) en het plan van aanpak (VEDO_0019-001 PvA) door B. Meijlink opgesteld.

Conform KNA, de bijbehorende leidraden en de Provinciale richtlijnen hadden de geplande proefsleuven een dekkingsgraad van 7,5% van het oppervlak van het onderzoeksgebied. Dit is verdeeld over drie proefsleuven van 4 meter breedte en 17 meter lengte (zie puttenplan figuur 2). Uiteindelijk zijn de proefsleuven een weinig anders aangelegd dan in het PvE en het PvA is gesteld. De contouren zijn hier en daar wat kleiner (zie fig. 7). Dit is veroorzaakt door de situatie in het veld. Om veiligheidsredenen is op de eerste dag halverwege werkput 2 gestopt, zodat er nog tijd overbleef om dit deel van de put weer dicht te gooien. Op die manier is het gevaar weg genomen dat iemand in de avondlijke uren in de put zou vallen. Bij het oppikken op de volgende ochtend van de tweede helft van de put is een strookje onopgegraven gebleven. Werkput 3 is kleiner aangelegd, vanwege de aanwezigheid van betonnen putjes en van drains.

Zoals gezegd vond het veldwerk plaats met een beveiligde kraan en onder begeleiding van OCE-deskundigen van bureau BODAC. Zij onderzochten met detector steeds de aan te leggen putten, gaven dan tot 30 cm diepte groen licht, waarop een 30 cm dikke laag weggegraven kon worden. Zo is telkens laagsgewijs verdiept tot het bereiken van het gewenste archeologieniveau. Er is geen verdacht materiaal gevonden.

Bij aanvang (in het PvE en PvA) is uitgegaan van twee onderzoeksvlakken: één in de top van de slufterlaag en één in de top van het Hollandveen. Tijdens het veldwerk bleek de slufterlaag niet overal aanwezig en daar, waar deze wel aanwezig was, was hij zonder sporen en vondsten. Er is daarom niet apart een onderzoeksvlak in de slufterlaag aangelegd, maar meteen verdiept naar de top van het Hollandveen. Op dit niveau is het eerste vlak gedocumenteerd.

Op een slootspoor in werkput 2 na zijn er geen archeologische sporen van waarde gevonden. Documentatie van sporen is daarmee achterwege gebleven. Ook zijn er geen vondsten gedaan. Van de profielwanden van de proefsleuven is per put wel een profielopname gemaakt.

De contouren van de proefsleuven en het vlak, evenals het enkele slootspoor zijn ingemeten met GPS.

Het veldteam bestond uit B. Silkens en B. Meijlink (WAD), J. Vogel (Middelburg), Kraanmachinist Wilco, OCE-deskundige T. Valks en OCE-assistent deskundige Jan van BODAC.

4.2 Stratigrafie

Basisveen en pleistoceen zand

Dit dieper gelegen niveau is bij dit onderzoek niet bereikt; het was ook niet de focus van het onderzoek.

Laagpakket van Wormer (Afzettingen van Calais)

Dit dieper gelegen niveau is bij dit onderzoek niet bereikt; het was ook niet de focus van het onderzoek.

Hollandveen en Middeleeuwse/Nieuwe Tijd moertering

Het Hollandveen was aangeboord in het voorafgaand booronderzoek en heeft een intacte top, met lokaal nog een dunne slufterlaag erboven (Silkens 2018). De bovenkant van de slufterlaag ligt in het noorden van de parkeerplaats (boring 3) op 1,75 m onder maaiveld (maaiveld op 0,65 m +NAP). De bovenkant van de veraarde veentop ligt op 2,10 m onder maaiveld en de onderkant van het veen op 2,30 m. Het is hier dus een hele dunne veenlaag.

Meer centraal ontbreekt in de boring 4 de slufterlaag en ligt de top van het veraarde veen op 1,40 m onder maaiveld. De onderkant van de veraarde top ligt op 1,65 m en de onderkant van het gehele veenpakket op

2,10 m .

In het zuiden van het onderzoeksgebied (boring 6) ligt de top van de slufterlaag op 1,50 m onder maaiveld (maaiveld op 0,70 m +NAP), de top van de veraarde veentop op 1,60 m en de onderkant van het veraarde veen op 1,80 m onder maaiveld. De onderkant van het veenpakket ligt op 1,97 m onder maaiveld.

Laagpakket van Walcheren (Afzettingen van Duinkerke

Het Hollandveen wordt afgedekt door een kleiig pakket behorende tot het Laagpakket van Walcheren. De slufterlaag vormt de vroegste afzetting binnen dit Laagpakket en zal nog in de Romeinse tijd dateren. De afzettingen van dit pakket bestaan bovenin uit voornamelijk vette klei (Ks1) en onderin meer zandige klei (Ks2) met zandinclusies.

Oude (Middeleeuwse?) bouwvoor?

Bij werkputten 1 en 2 is een restant van een oudere

bouwvoor nog aanwezig. Deze bevat wat puinspikkels en houtskool.

Recente bouwvoor

De oude bouwvoor wordt afgedekt in werkputten 1 en 2 door een dunne vuile laag, waarin best veel puin voor komt. Dit pakket wordt op zijn beurt afgedekt door straatzand onder de bestrating van de parkeerplaats.

In werkput 3 is de bovenkant van het bodemprofiel meer verstoord. Hier bevindt zich onder het straatzand een puinlaagje met ook beton. Daaronder reikt een pakket bestaande uit zwart puingruis tot een diepte van 70 cm onder maaiveld.

Bovenstaande beschrijving is op basis van de boringen (Silkens 2018) en van de profielopnames van het proefsleuvenonderzoek tot stand gekomen.

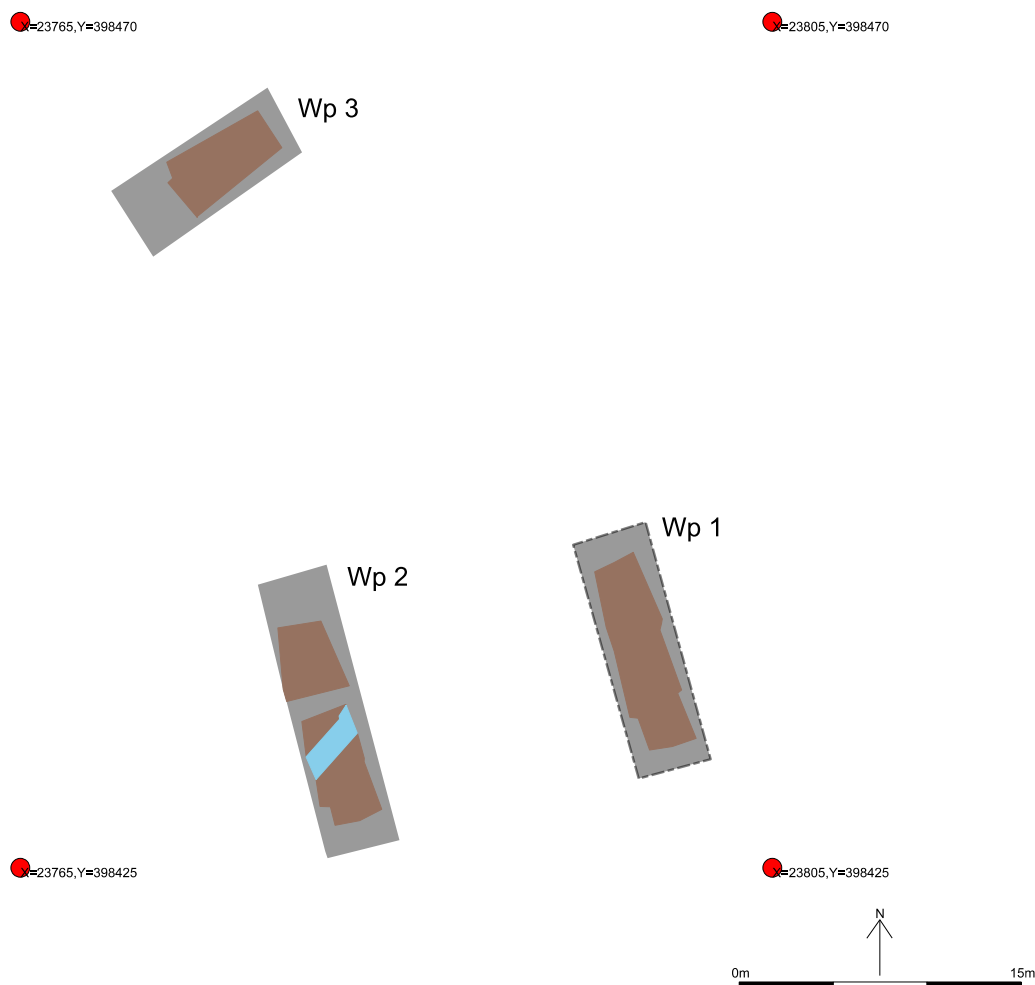

Fig. 7 Overzichtskartaal met alle sporen van de werkputten

4.3 Sporen en structuren

Wp 1

In de eerste proefsleuf werkput 1 in de zuidoosthoek van de parkeerplaats is geleidelijk verdiept (fig 7 en 9). Onder een laag straatzand (ca. 30 cm, S999), een vuile laag met puin (ca. 20 cm, S998) en een oude bouwvoor (ca. 20 cm, S1003) bevond zich een pakket van ca. 30 cm bestaande uit zware (vette) klei (Ks1; S1000). Hieronder lag een pakket van 60 cm bestaande uit meer zandige klei met zandinclusies (Ks2; S1001). Onder dit pakket is het eerste vlak aangelegd in de top van het veraarde veen (S1002). De top van het veen lag op ca. 1,60 m onder maaiveld; op 1,25 m -NAP. Van een slufterlaag boven het veen was niet of nauwelijks sprake.

In het veen waren geen archeologische sporen of vondsten te zien.

Wp 2

In de tweede proefsleuf in de zuidwesthoek van de parkeerplaats is eveneens geleidelijk verdiept en kregen we eenzelfde bodemprofiel te zien als in werkput 2 (fig. 7 en 9). De vuile laag S998 en de oude

bouwvoor S1003 waren hier dunner (ca. 10 cm). De top van het veen lag hier op 1,50 m onder maaiveld; op ca. 1,25 m -NAP. In het veen waren naast het hieronder esproken slootspoor S1 geen verdere archeologische sporen en vondsten te zien. Een slufterlaag was ook niet of nauwelijks aanwezig.

In de zuidelijke helft van deze put is een opgevulde sloot (S1) aangesneden. Het spoor was in vlak 1 nog maar 1,20 m breed. Hoger in het profiel was het spoor ca. 3 meter breed. Het spoor loopt in westzuidwest-oostnoordoost-richting en heeft twee kleiige vullingen met houtskool, baksteenspikkels en baksteenfragmenten als insluitsels. De baksteenfragmenten zijn niet verzameld.

Opvallend is dat het spoor overeen lijkt te komen met een door Goliath in zijn kaart van Domburg getekende sloot. Na georeferentie van deze kaart valt slootspoor S1 namelijk met de getekende sloot samen (fig. 8). Deze observatie samen met de vondst van baksteenfragmenten in de vulling suggereren een datering van het spoor ergens vanaf de late middeleeuwen tot de vroege Nieuwe Tijd. De kaart van Goliath uit 1648 geldt dan als een *terminus ante quem*; de sloot is gegraven voor 1648.

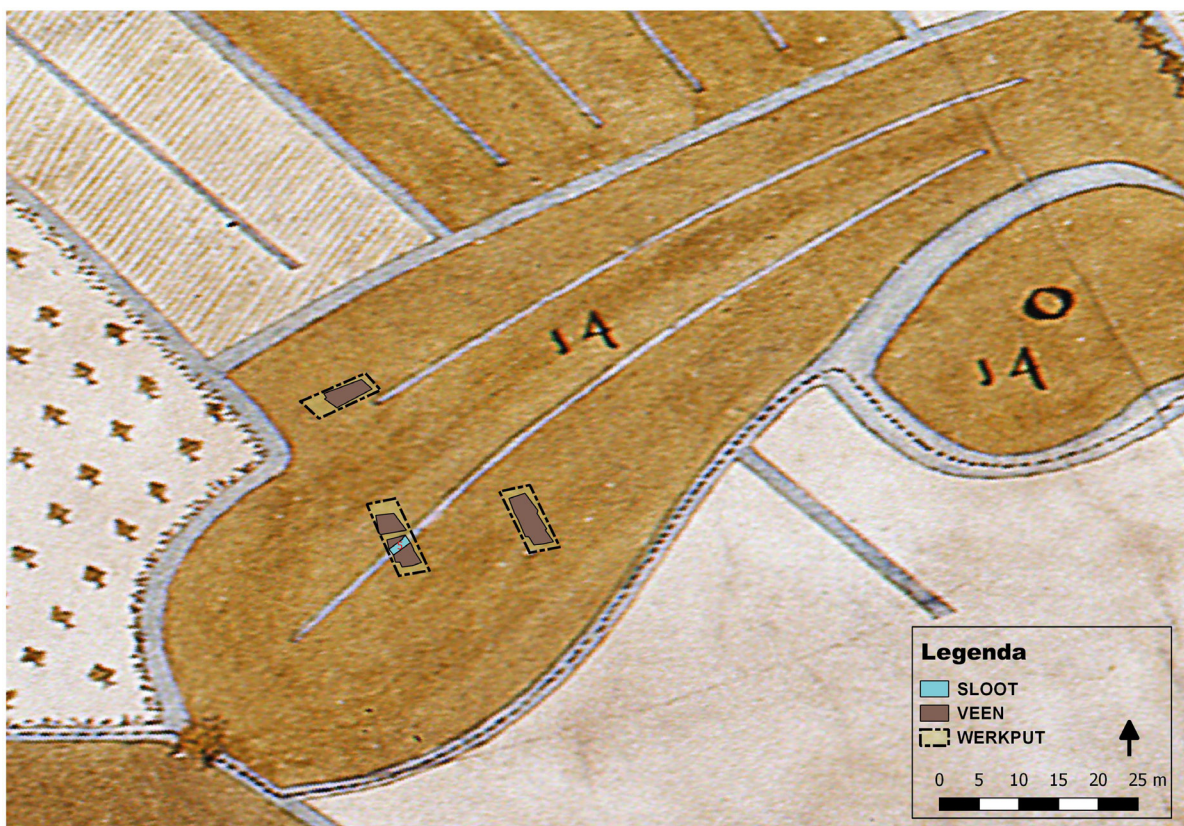

Fig. 8 Overzichtskarta met alle sporen van de werkputten geprojecteerd op uitsnede van de kaart van Domburg in 1648 door Goliath. Bron Zeeuws Archief

Fig. 9 Overzichtskaart met alle sporen van de werkputten geprojecteerd op luchtfoto. Bron Geoweb Provincie Zeeland, bewerking WAD

In het noorden van de parkeerplaats is werkput 3 aangelegd (fig. 7 en 9). Hier bleek in de bovengrond veel puin en vervuiling te zitten. Dit kan gerelateerd worden aan de bebouwing die op de luchtfoto uit 1959 is waargenomen (zie boven). Onder het straatzand lag een dunne laag puin en zand met ook deels een betonlaag en daaronder een dikke laag zwart puingruis. De contouren van de put zijn ook aanmerkelijk kleiner geworden door alle verstoringen hoger in het profiel. De aanwezigheid van gemetselde afvoerputjes en ook betonklonten aan de westzijde van de geplande sleuf verhinderden hier uitgraven.

In de proefsleuf is door het Laagpakket van Walcheren met een matig siltige klei (S1001) verdiept tot de bovenkant van het veraarde veen. Dit lag op ca. 1,75 m onder maaiveld, op ca. 1,20 m -NAP. Ook hier was van een slufteerlaag niet of nauwelijks iets aanwezig. Ook waren in de top van het veen geen archeologische sporen of vondsten aanwezig.

5. Uitwerking vondstmateriaal

Tijdens het onderzoek zijn geen vondsten gedaan. Er heeft dan ook geen uitwerking van vondsten plaats gevonden.

6. Conclusies, waardestelling en selectieadvies

6.1 Algemeen

Ter hoogte van de huidige parkeerplaats aan de Nijverheidsweg-Zuid plant de gemeente een ontwikkeling ten behoeve van nieuwbouw. Volgens de regels van het bestemmingsplan heeft archeologisch verkennend en waarderend onderzoek plaats gevonden. Op basis van het vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en een verkennend booronderzoek heeft de WAD een gespecificeerd verwachtingsmodel voor het plangebied Nijverheidsweg-Zuid te Domburg opgesteld.

Het gespecificeerde verwachtingsmodel betreft een middelhoge verwachting op de aanwezigheid van archeologische resten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd in de top van het onderliggende Hollandveen en in de hierop gelegen kleiige slufferlaag. De verwachting ligt bij Domburg iets hoger, omdat hier ook het tempelcomplex gewijd aan Nehalennia met mogelijk ook een omliggende havenplaats heeft gelegen. Zowel de top van het Hollandveen als de Slufferlaag zijn intact gebleven, waarmee de kans op bewaard gebleven sporen en vondsten uit de genoemde perioden aanwezig is.

Naast de hierboven vermelde archeologische verwachting op bewoningsresten of resten van landschapsgebruik uit de ijzertijd en de Romeinse tijd rust er op basis van het bureauonderzoek en het booronderzoek een lage verwachting op resten uit de middeleeuwen of de Nieuwe Tijd in het onderzoeksgebied.

Op basis van dit verwachtingsmodel heeft de WAD een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hiervoor is een programma van eisen (VEDO_019_001 PvE) opgesteld met daarin verwachting, doelstelling en vraagstelling opgenomen. Ook is in dit programma van eisen de strategie en methodiek voor het proefsleuvenonderzoek bepaald.

Conform KNA, de bijbehorende leidraden en de Provinciale richtlijnen hadden de geplande proefsleuven een dekkingsgraad van 7,5% van het oppervlak van het onderzoeksgebied. Dit is verdeeld over drie proefsleuven (zie puttenplan figuur 1). Uiteindelijk zijn de proefsleuven een weinig anders aangelegd dan in het PvE en het PvA is gesteld. De contouren zijn hier en daar wat kleiner. Dit is veroorzaakt door de situatie in het veld (zie boven). Bij aanvang (in het PvE en PvA) is uitgegaan van twee

onderzoeksvlakken: één in de top van de slufferlaag en één in de top van het Hollandveen. Tijdens het veldwerk bleek de slufferlaag niet overal aanwezig en daar, waar deze wel aanwezig was, was hij zonder sporen en vondsten. Er is daarom niet apart een onderzoeksvlak in de slufferlaag aangelegd, maar meteen verdiept naar de top van het Hollandveen. Op dit niveau is het eerste vlak gedocumenteerd.

Ter hoogte van de slufferlaag en de top van het Hollandveen met een vooropgestelde middelhoge verwachtingswaarde zijn geen archeologische vondsten en sporen gevonden. Er zijn daarmee geen aanwijzingen gevonden dat in het onderzoeksgebied van Nijverheidsweg-Zuid een archeologische vindplaats uit de ijzertijd en de Romeinse tijd aanwezig is.

In overeenstemming met de lage verwachting op archeologische resten uit de middeleeuwen en de Nieuwe tijd is in de proefsleuven alleen het spoor van een gedempte sloot, ingegraven door het Laagpakket van Walcheren, gevonden (S1). Het spoor vertegenwoordigd een vindplaats met lage waarde.

6.2 Onderzoeksvragen

Specifiek gelden de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in de ondergrond ter hoogte van de onderscheiden verwachtingsniveaus archeologische sporen en vondsten aanwezig? Zo ja, welke sporen, structuren en vondsten zijn dit?

Ter hoogte van het verwachtingsniveau van de slufferlaag en de top van het Hollandveen zijn in de proefsleuven geen archeologische sporen en vondsten waargenomen. Ingegraven in het Laagpakket van Walcheren is in werkput 2 het grondspoor van een opgevulde sloot (S1) waargenomen.

- Hoe kunnen de sporen, structuren en vondsten worden geïnterpreteerd en gedateerd?

Bij het slootspoor gaat het om een later opgevuld geraakt of gedempte sloot die waarschijnlijk in de late middeleeuwen of in de vroege Nieuwe Tijd is gegraven.

Uit het onderzoeksniveau dat vooral de focus genoot van dit onderzoek, namelijk het niveau in de top van het Hollandveen met eventueel resten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd, zijn geen sporen of vondsten waargenomen.

- Is er daarnaast verder nog sprake van stratigrafisch te onderscheiden fenomenen?

Bovenin het Laagpakket van Walcheren is op plaatsen een smalle oude bouwvoor bewaard gebleven. Baksteenspikkels hierin verraden dat de bouwvoor in jongere tijden dan de middeleeuwen is gevormd en/of omgeploegd.

- Is een fasering tussen verschillende sporen, structuren en vondsten aan te brengen en hoe luidt deze?

Op het slootspoor na zijn geen sporen en vondsten tegengekomen.

- Wat is de mate van conservering van de sporen, structuren en vondsten?

Het slootspoor S1 is goed bewaard. Verder zijn geen sporen en vondsten waargenomen.

1.6 Vragen tbv waardering en vervolgstappen

Ten behoeve van het selectieadvies:

- Wat is de waardering (volgens de waarderingstabel KNA versie 4.1 VS06) van de vindplaatsen?

Ter hoogte van het onderzoeksniveau in de slufferlaaf en de top van het veen met een verwachting op archeologische resten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd zijn geen sporen of vondsten in de proefsleuven gevonden. Hier is dus geen sprake van een vindplaats. Hier hoeft daarom geen waardering plaats te vinden.

In het onderzoeksniveau van de top van het Laagpakket van Walcheren met een lage verwachting op archeologische resten uit de middeleeuwen en de Nieuwe Tijd is een slootspoor aangetroffen. Een slootspoor maakt nog geen vindplaats. Daarom is deze vondst laag gewaardeerd, zie hieronder tabel 3.

Het spoor scoort alleen op Fysieke kwaliteit hoog. Het spoor is goed bewaard. Voor de rest is de score laag. De belevingswaarde van een gedempte sloot is laag en de informatiewaarde eveneens.

- Welke vervolgstappen worden geadviseerd?

Er worden geen vervolgstappen binnen het onderzoeksproces geadviseerd. Het advies luidt om de dubbelbestemming archeologie in het bestemmingsplan te laten vervallen.

6.3 Waardestelling & selectieadvies

Er is geen sprake van een vindplaats uit de ijzertijd en/of Romeinse tijd op het niveau van de top van het veenpakket.

Er is sprake van de vondst van een slootspoor ingegraven in het Laagpakket van Walcheren. Het spoor stamt uit de late middeleeuwen of de vroege Nieuwe tijd. Overige sporen uit deze perioden zijn in de proefsleuven niet gevonden. De waardering van deze vondst is daarmee ook heel laag.

Er worden geen vervolgstappen geadviseerd. Het advies luidt de dubbelbestemming in het bestemmingsplan te laten vervallen.

6.4 Conclusies en aanbevelingen

In kort kan geconcludeerd worden dat in de proefsleuven geen aanwijzingen zijn gevonden die wijzen in de richting van een behoudenswaardige vindplaats binnen de contouren van het plangebied Nijverheidsweg-Zuid.

De aanbeveling is om de dubbelbestemming archeologie in het nieuwe bestemmingsplan te laten vervallen. Toekomstige graafwerkzaamheden binnen het plangebied worden vrijgesteld van archeologisch onderzoek.

Waarden	Criteria	Score	Parameters
Beleving	Schoonheid	1	• Zichtbaarheid vanaf het maaiveld als landschapselement: n.v.t.
			• Vorm en structuur: n.v.t.
			• Relatie met omgeving: n.v.t.
	Herinneringswaarde	1	• Verbondenheid met feitelijke historische gebeurtenis: n.v.t. • Associatie met toegeschreven kwaliteit of betekenis: n.v.t.
Fysieke kwaliteit	Gaafheid	3	• Aanwezigheid sporen: een slootspoor
			• Gaafheid sporen: goed
			• Ruimtelijke gaafheid: goed
			• Stratigrafie intact: goed
			• Mobilia in situ: goed
			• Ruimtelijke relatie tussen mobilia onderling: n.v.t.
			• Ruimtelijke relatie tussen mobilia en sporen: n.v.t.
			• Aanwezigheid antropogeen biochemisch residu: n.v.t.
			• Stabiliteit van de natuurlijke omgeving: n.v.t.
	Conservering	1	• Conservering artefacten (metaal/overig): n.v.t. • Conservering organisch materiaal: n.v.t.
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid	1	• Het aantal vergelijkbare vindplaatsen (complextypen) van goede fysieke kwaliteit uit dezelfde periode, binnen dezelfde archeoregio, waarvan de aanwezigheid is vastgesteld: veelvuldig • Idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart (indien mogelijk/vereist): veelvuldig
	Informatiewaarde	1	• Opgraving/onderzoek van vergelijkbare vindplaatsen binnen dezelfde archeoregio (minder/meer dan 5 jaar geleden; volledig/partieel): veelvuldig, geringe informatiewaarde
			• Recent en systematisch onderzoek in de betreffende archeoregio: veelvuldig, geringe informatiewaarde
			• Recent en systematisch onderzoek van de betreffende archeologische periode: veelvuldig, geringe informatiewaarde
			• Passend binnen vastgesteld onderzoeksprogramma van universitair instituut, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed of anderen: niet
	Ensemblewaarde	1	• Synchrone context (voorkomen van vindplaatsen uit dezelfde periode binnen de microregio): veelvuldig, perceelsoten komen vaak voor
			• Diachrone context (voorkomen van vindplaatsen uit op een volgende perioden binnen de microregio): past met kaart uit 1648
			• Landschappelijke context (fysisch- en historisch-geografische gaafheid van het contemporaine landschap): past met kaart 1648
			• Aanwezigheid van contemporaine organische sedimenten in de directe omgeving: n.v.t.
	Representativiteit	1	• Kenmerkendheid voor een bepaald gebied en/of periode: ja
			• Het aantal vergelijkbare vindplaatsen van goede fysieke kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld en waarvan behoud is gegarandeerd: veel voorbeelden op Walcheren
			• Idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart slootsporen komen veel voor en zijn niet bijzonder

Tabel 3 Overzichtstabel Waarderingscriteria en Parameters volgens KNA 4.1 (VS06) (waardering 1 = laag / 2 = midden / 3 = hoog)
Het betreft de waardering van het slootspoor S1 uit de late middeleeuwen of de Vroege Nieuwe tijd

SELECTIEADVIES	
Onderwerp	Kwaliteitseis(en)
Motivatie gemaakte keuzes	• Bij een advies tot vrijgeven locatie: het advies is om het plangebied vrij te stellen voor verder archeologisch onderzoek en de dubbelbestemming archeologie in het bestemmingsplan te laten vervallen.
	• Bij een advies tot behoud (fysiek beschermen): een redengevende omschrijving: n.v.t
	• Bij een advies tot opgraven: de probleem- en doelstelling van het geadviseerde onderzoek: n.v.t
	• Er dient rekening gehouden te worden met het vastgestelde archeologisch beleid: conform
	• Het is niet toegestaan rekening te houden met andere beleidskeuzes of – prioriteiten: die afweging maakt deel uit van het selectiebesluit en is voorbehouden aan de betreffende overheid zelf: n.v.t.
Bronnen	• Selectiecriteria uit PvE (bij IVO-P)
	• Waardestelling
	• Heersend archeologiebeleid:
	– Onderzoekskalender NOaA – Regionale onderzoekskalender – Archeologisch beleid van bevoegde overheid (bijvoorbeeld gestelde prioriteiten)

Tabel 4 Overzichtstabel Selectieadvies met kwaliteitseisen

Lijst afbeeldingen en tabellen

Fig. 1 Het plangebied op de topografische kaart.

Fig. 2 Locatie onderzoeksgebied en de geplande proefsleuven.

Fig. 3 Onderzoeksgebied geprojecteerd op Bodemkaart van Bennema & Van der Meer 1952, bewerking WAD

Fig. 4 Het plangebied op de geologische kaart van Nederland.

Fig. 5 Het onderzoeksgebied met gegevens uit de Walcherse verwachtingskaart 2016.

Fig. 6 Het onderzoeksgebied (lichtblauw) met gegevens uit ARCHIS 3. Bron: ARCHIS III

Fig. 7 Overzichtskaart met alle sporen van de werkputten

Fig. 8 Overzichtskaart met alle sporen van de werkputten geprojecteerd op uitsnede van de kaart van Domburg in 1648 door Goliath. Bron Zeeuws Archief, bewerking WAD

Fig. 9 Overzichtskaart met alle sporen van de werkputten geprojecteerd op luchtfoto. Bron Geoweb Provincie Zeeland, bewerking WAD

Tabel 1 Overzichtstabel met de classificatie van het onderzoeksgebied op verschillende geologische en bodemkundige kaarten

Tabel 2 Overzichtstabel met notering van indicaties ter plaatse van het onderzoeksgebied op verschillende oude kaarten

Tabel 3 Overzichtstabel Waarderingscriteria en Parameters volgens KNA 4.1 (VS06) Het betreft de waardering van het slootspoor S1 uit de late middeleeuwen of de Vroege Nieuwe tijd

Tabel 4 Overzichtstabel Selectieadvies met kwaliteitseisen

Literatuur

Bennema J. & Van der Meer K., 1952, *De Bodemkartering van Nederland. Deel 12, Walcheren*. Wageningen, Stichting voor Bodemkartering.

B. Silkens, 2018, *Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Nijverheidsweg te Domburg, gemeente Veere*, Walcherse Archeologische Briefrapporten 20

B. Meijlink, 2018, *Archeologisch proefsleuvenonderzoek aan de Singel en de Roosjesweg, plangebied Singelgebied te Domburg, gemeente Veere*, Walcherse Archeologische Rapporten 46.

BIJLAGEN

[illegible]

AFKORTINGENLIJST

Algemeen

<i>aav</i>	aanleg vlak
<i>afw</i>	afwerking
<i>inh</i>	inhoud
<i>sp</i>	spoor
<i>verz</i>	verzamelwijze
<i>vnr</i>	vondstnummer
<i>vul</i>	vulling
<i>wp</i>	werkput
<i>mv</i>	maaiveld

Vondstmateriaal/inclusies

<i>aw</i>	aardewerk
<i>bot</i>	bot
<i>bst</i>	baksteen
<i>bw</i>	bouwmateriaal
<i>hk</i>	houtschool
<i>ker</i>	keramiek
<i>ma</i>	monster algemeen
<i>met</i>	metaal
<i>nst</i>	natuursteen

<i>mn</i>	mangaan
<i>fo</i>	fosfaat
<i>sch</i>	schelp
<i>slk</i>	slak
<i>vst</i>	vuursteen
<i>Fe</i>	ijzer
<i>Ca</i>	kalk
<i>plt</i>	plantenresten

Sporen

<i>bv</i>	bouwvoor
<i>gr</i>	greppel
<i>kl</i>	kuil
<i>lg</i>	laag
<i>pg</i>	paalgat
<i>pgk</i>	paalgatkuil
<i>pk</i>	paalkuil
<i>rec</i>	recent

Vorm

<i>lin</i>	lineair
<i>onr</i>	onregelmatig
<i>o</i>	ovaal
<i>rh</i>	rechthoekig
<i>vk</i>	vierkant
<i>s</i>	scherp
<i>g</i>	geleidelijk

Lithologie/Textuur

<i>k</i>	klei
<i>s</i>	silt
<i>z</i>	zand
<i>V</i>	veen
<i>1-4</i>	licht-sterk

Kleur

<i>bl</i>	blauw	<i>gro</i>	groen	<i>l</i>	licht
<i>br</i>	bruin	<i>ro</i>	rood	<i>d</i>	donker
<i>ge</i>	geel	<i>wi</i>	wit		
<i>gr</i>	grijs	<i>zw</i>	zwart		
<i>or</i>	oranje				

Bodemhorizont

XXX	onbekend	MOER	gemoerneerd
BASV	Basisveen	PLEI	Pleistoceen dekzand
BV	bouwvoor	REC	Recente verstoring
HOLV	Hollandveen	WALC	Laagpakket van Walcheren
HOLVAAR	Veraard Hollandveen	WORM	Laagpakket van Wormer
KREEK	kreekvulling		

Aardewerk

<i>bg</i>	blauwgrijs aardewerk (Elmpt, Paffrath en aanverwante baksels)
<i>g</i>	grijs aardewerk
<i>kp</i>	kogelpot aardewerk
<i>pi</i>	pingsdorf aardewerk
<i>r</i>	rood aardewerk
<i>s</i>	steengoed
<i>wm</i>	wit Maaslands aardewerk

